03/06/2024

Εκοιμήθη ο Μέγας Πρωτοπρεσβύτερος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, π. Γεώργιος Τσέτσης

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Εκοιμήθη, σε ηλικία, 90 ετών, το βράδυ της Κυριακής, 2 Ιουνίου, στη Γενεύη όπου και διέμενε, ο Μέγας Πρωτοπρεσβύτερος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, Γεώργιος Τσέτσης.

Ὁ Μέγας Πρωτοπρεσβύτερος τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου π. Γεώργιος Τσέτσης τοῦ Θωμᾶ καὶ τῆς Ἑλένης, τὸ γένος Προύσαλη, γεννήθηκε στὸ Πικρίδιο (Χάσκιοϊ) Κωνσταντινουπόλεως, στὶς 22 Ἰουνίου 1934. Προερχόμενος ἀπὸ λευιτικὴ οἰκογένεια (παπποῦς καὶ θεῖος κληρικοί), ἄρχισε νὰ ἐθίζεται μὲ τὸ ἐκκλησιαστικὸ – λειτουργικὸ περιβάλλον “ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων”, στὸ Ἀναλόγιο τῆς Ἐκκλησίας τῆς γενέτειράς του Χάσκιοϊ, τοῦ κατὰ τὴ βυζαντινὴ περίοδο γνωστοῦ ὡς “Πικρίδιο” προαστείου, στὴν ἀντίπερα ὄχθη τοῦ Κερατείου κόλπου.

Τὸ 1945, καὶ σὲ ἡλικία 11 ἐτῶν, προσλαμβάνεται, ἐπὶ Πατριαρχίας Βενιαμὶν τοῦ Α΄ ὡς Κανονάρχης τοῦ Πατριαρχικοῦ Ναοῦ, ἀρχικὰ δίπλα στὸν Ἄρχοντα Πρωτοψάλτη Κωνσταντῖνο Πρίγγο καὶ στὴ συνέχεια κοντὰ στὸν Ἄρχοντα Λαμπαδάριο Θρασύβουλο Στανίτσα. Ἔτσι, συμψάλλοντας μὲ Στανίτσα καὶ ἀκούγοντας Πρίγγο, ἐξοικειώθηκε μὲ τὸ λεγόμενο φαναριώτικο “πατριαρχικὸ ὕφος” τοῦ ψάλλειν.

Τὰ πρῶτα μουσικὰ μαθήματα τὰ πῆρε ἀπὸ τὸν δάσκαλο του Θρασύβουλο Στανίτσα, ἀπὸ δὲ τὸ φθινόπωρο τοῦ 1949, ἀπὸ τὸν Κωνσταντῖνο Πρίγγο τὸν ὁποῖο εἶχε καθηγητὴ τῆς μουσικῆς στὴν Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης ἀπὸ τὴν ὁποία ἀποφοίτησε τὸ 1960. Ἐπὶ μία πενταετία καὶ μέχρι τὴν ἀποφοίτησή του ἀπὸ τὴ Χάλκη, διετέλεσε δεξιὸς ψάλτης καὶ χοράρχης τῆς φοιτητικῆς χορωδίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, διαδεχθεὶς τὸν νῦν Μητροπολίτη Πέργης, Εὐάγγελον Γαλάνη.

Ἡ ἐναίσιμος ἐπὶ πτυχίῳ διατριβή του εἶχε ὡς θέμα: « Ἡ Ἔνταξις τῶν Ἁγίων εἰς τὸ ἑορτολόγιον τῆς Ἐκκλησίας”. Κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸ Ἔτος 1958-1959 φοίτησε στὸ οἰκουμενικὸ Ἰνστιτοῦτο τοῦ BOSSEY (Γενεύη). Τὸ 1988 ὑπέβαλε διδακτορικὴ διατριβὴ στὸ τμῆμα Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης μὲ τίτλο Ἡ συμβολὴ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν ἵδρυση τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν», καὶ ἀνακηρύχθηκε Διδάκτωρ Θεολογίας.

Τὸν Μάϊο τοῦ 1961 ἐνυμφεύθη τὴν Jacqueline Mermoud ἀπὸ τὴν ὁποία ἀπέκτησε δύο τέκνα, τὸν Θωμᾶ (1962) καὶ τὴν Αἰμιλία (1964).

Ἐκκλησιαστικὴ σταδιοδρομία

Τὸν Ἰούλιο τοῦ 1960 μέχρι τὸν Μάιο τοῦ 1961 ὑπηρέτησε στὰ Γραφεῖα τῆς Ἀρχιγραμματείας τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου. Τὸν Μάϊο τοῦ 1961 χειροτονήθηκε Διάκονος ἀπὸ τὸν ἀείμνηστο Μητροπολίτη Πριγκηποννήσων Δωρόθεο καὶ διορίστηκε Ἀρχιδιάκονος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Πριγκηποννήσων. Τὸν Αὔγουστο τοῦ 1964 χειροτονήθηκε εἰς Πρεσβύτερο ἀπὸ τὸν ὡς ἄνω Μητροπολίτη.

Μὲ ἔγκριση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου, τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1965 προσελήφθη στὴν Ἐπιτροπὴ Διεκκλησιαστικῆς Βοηθείας τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν στὴ Γενεύη. Διαδοχικὰ ὑπηρέτησε στις ἑξῆς ἐπιτελικὲς θέσεις:
– Ἰανουάριος 1965 – Ὀκτώβριος 1967: Βοηθὸς Γραμματεὺς τῆς Γραμματείας Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς,
– Ὀκτώβριος 1967 – Ἀπρίλιος 1978: Ἐκτελεστικὸς Γραμματεὺς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς.

– Μάϊος 1978 – Δεκέμβριος 1984: Ἀναπληρωτής Διευθυντὴς τῆς Ἐπιτροπῆς Διεκκλησιαστικῆς Βοηθείας τοῦ Π.Σ.Ε. μὲ εἰδικὴ εὐθύνη τὸν συντονισμὸ τῶν Γραμματειῶν Ἀσίας, Ἀφρικῆς, Εὐρώπης, Μέσης Ἀνατολῆς, Λατινικῆς Ἀμερικῆς καὶ Εἰρηνικοῦ ὡς πρὸς τὰ προγράμματα Διεκκλησιαστικῆς Βοηθείας καὶ Ἀναπτυξιακῶν Ἔργων τοῦ Π.Σ.Ε.

Τὸν Νοέμβριο τοῦ 1984 μὲ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διορίζεται ἀπὸ 1.1.1985 Μόνιμος Ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου στὴν ἕδρα τοῦ Π.Σ.Ε.

Στὰ πλαίσια τοῦ παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, διετέλεσε μέλος τῆς Ἐσωτερικῆς Διοικητικῆς Ἐπιτροπῆς (1971-1984), πρόεδρος τῆς Ὀρθοδόξου Ὁμάδος Ἐργασίας (1972-1984), Πρόεδρος τῆς Ὁμάδος Ἐργασίας Μέσης Ἀνατολῆς (1973-1977), μέλος (1980-1984) καὶ συμπρόεδρος (1983) τῆς Μικτῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Π.Σ.Ε. – Βατικανοῦ γιὰ κοινωνικὰ ζητήματα. Συμμετέσχε σὲ Γενικὲς Συνελεύσεις τοῦ Π.Σ.Ε. (Οὐψάλα 1968, Ναϊρόμπι 1975, Βανκοῦβερ 1983, Καμπέρρα 1991), τοῦ Συμβουλίου Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν (PORTSCHACH 1967, Χανιὰ 1979, STIRLING 1986, Πράγα 1992, GRAZ 1997) καὶ τοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς (Λευκωσία 1974, Βηρυτὸς 1977), στὶς Συνόδους τῆς Κεντρικῆς καὶ Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Π.Σ.Ε. ὡς καὶ σὲ διάφορα ἄλλα Διαχριστιανικὰ καὶ Διορθόδοξα Συνέδρια. Στὴ Γενικὴ Συνέλευση τῆς Καμπέρρα ἐξελέγη μέλος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Π.Σ.Ε. καὶ ἐν συνεχείᾳ μέλος καὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς τῆς Ἐπιτροπῆς.

Στὰ πλαίσια τῆς ὑπηρεσίας του στὴν Ἐπιτροπὴ Διεκκλησιαστικῆς Βοηθείας, ἐπισκέφτηκε ἐπανειλημμένως Ἐκκλησίες μέλη τοῦ Π.Σ.Ε. στὸν χῶρο τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Μ. Ἀνατολῆς καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ.

Ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς κληρικοῦ τοῦ Οἰκ. Πατριαρχείου, συμμετέσχε ὡς γραμματεῦον μέλος σὲ Ἀντιπροσωπίες τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὶς Ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας, Ἱεροσολύμων, Ῥωσσίας, Σερβίας, Ῥουμανίας, Βουλγαρίας, Κύπρου, Ἑλλάδος, Γεωργίας, Πολωνίας, Τσεχοσλοβακίας (1966, 1976), τὸ Βατικανὸ (1971) καὶ τὴν Κοπτικὴ Ἐκκλησία (1972). Συμμετέσχε ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τοῦ Θεολογικοῦ συμβούλου τῆς Ἀντιπροσωπείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, στὶς ἐργασίες τῆς Β΄ Διορθοδόξου Προπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου καὶ τῆς Γ΄ Προσυνοδικῆς Πανορθοδόξου Διασκέψεως (1986).

Ἀπὸ τὸ 1970 ὡς τὸ 1982 καὶ ἀπὸ τὸ 1991 μέχρι σήμερα, διετέλεσε Γραμματεὺς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὀρθοδόξου κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴ Γενεύη. Κατόπιν παρακλήσεως τοῦ Μητροπολίτου Αὐστρίας καὶ Ἐξάρχου Ἑλβετίας Χρυσοστόμου, καὶ πρὶν τὴν ἵδρυση τὸ 1982 τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως

Ἑλβετίας, ἐξυπηρέτησε τὴν Ἑλληνορθόδοξο παροικία Γενεύης ὡς ἄμισθος ἐφημέριος καὶ Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αὐστρίας (1966-1982).

Δημοσίευσε βιβλία καὶ μελέτες Θεολογικοῦ, λειτουργικοῦ, ἱστορικοῦ καὶ οἰκουμενιστικοῦ περιεχομένου, μεταξὺ τῶν ὁποίων:

α) Βιβλία

– Ἡ ἔνταξις τῶν Ἁγίων εἰς τὸ ἑορτολόγιον τῆς Ἐκκλησίας πάλαι καὶ νῦν, (Κων/πολις 1962), Β΄ Ἔκδοσις ἐπηυξημένη μὲ τὸν τίτλο Ἡ Ἔνταξις τῶν Ἁγίων στὸ Ἑορτολόγιο, Τέρτιος, Κατερίνη 1992.
– L’ Église Orthodoxe et l’ Église locale, Genève 1975,
– La Dimension universelle de l’ Église, Lyon 1986.
– Οἰκουμενικὰ Ἀνάλεκτα – Συμβολὴ στὴν ἱστορία τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, Τέρτιος, Κατερίνη 1987.
– Ἡ συμβολὴ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου στὴν ἵδρυση τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, Τέρτιος, Κατερίνη 1986.
– Οἰκουμενικὸς θρόνος καὶ οἰκουμένη – Ἐπίσημα Πατριαρχικὰ Κείμενα, Τέρτιος, Κατερίνη 1989.
– Εὐρωπαϊκή Ἑνότητα καὶ Ἐκκλησία. Ἱεραποστολικὰ ἐρεθίσματα καὶ οἰκουμενικὲς προκλήσεις, Τέρτιος, Κατερίνη 1990.
– Σύγχρονες Ἀρειανικὲς Τάσεις, Τέρτιος, Κατερίνη 1992.
– Ἀσματικὴ Ἀκολουθία τῆς Ἁγίας Νεομάρτυρος Ἀργυρῆς, Ἐπέκταση Κατερίνη 1997.
– Ἡ Ἐκκλησία τῆς Σερβίας στὴν πρόσφατη Γιουγκοσλαβικὴ διαμάχη, Ἐπέκταση – Κατερίνη 1998.

β) Ἄρθρα / Μελέτες

– Ἡ λειτουργικὴ κίνησις τῆς Κοινότητος τοῦ Taizé, Περιοδικὸ “Γρηγόριος Παλαμάς, Θεσσαλονίκη 1962.
– Ο οἰκ. χαρακτὴρ τῆς Θ. Λειτουργίας”, Περιοδικὸ “Ἀπόστολος Βαρνάβας, Λευκωσία 1966.
– Ἡ εἰκοσιπενταετηρὶς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Περιοδικὸ Ἐκκλησία, Ἀθῆνα 1973.
– Δυσκολίαι εἰς τὸν διάλογον Ὀρθοδοξίας καὶ Ῥωμαιοκαθολικισμοῦ, Περιοδικὸν Ἐκκλησία, Ἀθῆνα 1979.
– Ἡ Ὀρθόδοξη παρουσία στὸ Παγκόσμιο Συμβούλιο Ἐκκλησιῶν, μία ἐμπειρία ἀμοιβαίου ἐμπλουτισμοῦ, Ἐπετηρὶς Ἀποφοιτῶν Χάλκης, Ἀθῆνα 1984.
– Βανκούβερ 1983, μία πρώτη ἀξιολόγησις τῆς ΣΤ΄ Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, Περιοδικὸ “Εκκλησία”, Ἀθῆνα 1984.

– Ἡ θεματολογία τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ πνευματολογική της διάσταση”, ἐν Μνήμῃ Β΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, 1984.
– A synthesis of the responses of Orthodox Churches to the Lima document on Baptism, Eucharist, and Ministry, ἐν Orthodoxes Forum, Μόναχο 1986.
– Le Patriarché Oecumenique en tant que protos dans l’ Église Orthodoxe, Wien 1989.
– Μία Ὀρθόδοξη θεώρηση τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, Ἐπετηρὶς Ἀποφοίτων Χάλκης, Ἀθῆνα 1991.
– Ἐμεῖς καὶ οἱ Ἄλλοι. Ὀρθοδοξία διαλεγομένη, Περιοδικὸ “Καθ᾽ ὁδόν” Θεσσαλονίκη 1992.
– Ἡ Ἐκκλησία, παράγων συμφιλιώσεως καὶ εἰρήνης – Σκέψεις μὲ ἀφορμὴ τὴ Σερβοκροατικὴ διένεξη, Περιοδικὸ «Καθ᾽ Ὁδόν», Θεσσαλονίκη 1992.
– Ἡ συνειδητοποίηση τοῦ οἰκολογικοῦ προβλήματος στὴν ἐνορία, Περιοδικὸ «Ἀπόστολος Βαρνάβας», Λευκωσία 1995.
– Ἡ δραστηριοποίηση τοῦ Π.Σ.Ε. μετὰ τὰ Σεπτεμβριανὰ Γεγονότα, Περιοδικὸ «Ἡ Καθ᾽ ἡμᾶς Ἀνατολή», Ἀθῆνα 1996.
– Ὁ οἰκουμενισμὸς ὡς ποιμαντικὸ πρόβλημα , Περιοδικὸ «Ἐκκλησία» Ἀθῆνα 1997.
– Ἡ Παπικὴ ἐγκύκλιος «Ἵνα πάντες ὦσιν» – Περιληπτικὴ παρουσίαση καὶ σχολιασμός, Ἐπετηρὶς Θεολόγων Χάλκης, Ἀθῆναι 1997.
Τὸ 1971 ὁ ἀείμνηστος Οἰκ. Πατρ. Ἀθηναγόρας καὶ ἡ περὶ αὐτὸν Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος σὲ ἀναγνώριση τῆς πρὸς τὴν ἐκκλησίαν διακονίας καὶ ἀφοσιώσεώς του, τοῦ ἀπένειμαν τὸ ὀφφίκιο τοῦ Μεγάλου Πρωτοπρεσβυτέρου τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.
Τιμήθηκε καὶ ἀπὸ τὰ Πατριαρχεῖα Ἱεροσολύμων, Ἀντιοχείας, Μόσχας καὶ Σόφιας καὶ τὴν Ἐκκλ. Πολωνίας, ἀντιστοίχως μέ:

Τὸν Χρυσὸ Σταυρὸ τοῦ Τάγματος τῶν Σταυροφόρων τοῦ Παναγίου Τάφου.
Τὸν Σταυρὸ τοῦ Τάγματος τῶν Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.
Τὸ παράσημον τοῦ Τάγματος τοῦ Ἁγίου Βλαδιμήρου.
Τὸ παράσημον τοῦ Τάγματος τῶν Ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου.
Τὸ παράσημον τοῦ Τάγματος τῆς Ἁγίας Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς.